

EFE

Salvador Esriu (1913-1985). Una quarantena d'activitats es duran a terme en el marc de l'Any Esriu.

Al llarg de l'Any Esriu s'organitzaran actes i celebracions de caràcter cultural, cívic i participatiu per difondre i actualitzar l'obra de l'escriptor i per recordar el seu compromís cívic. Una quarantena d'activitats es duran a terme en el marc de l'Any Esriu, en diversos àmbits: musical, teatral, lectures en veu alta i recitals, festes populars, exposicions, rutes literàries, conferències, promoció de la lectura, cinema i audiovisuals, i activitats acadèmiques, entre altres.

Entre les accions previstes destaquen l'exposició "He mirat aquesta terra", al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB); un homenatge popular a Salvador Esriu que tindrà lloc a Arenys de Mar el 10 de juliol, data del naixement de l'escriptor; el Festival "Perquè un dia torni la cançó a

D'Esriu a Picasso

Salvador Esriu, Santiago Rusiñol, Juníper Serra, Marià Fortuny, Georges Méliès i Pablo Picasso protagonitzaran l'actualitat cultural del 2013.

Sinera", al port d'Arenys de Mar, sota la direcció de Lluís Danés; una segona exposició als carrers de Barcelona i altres ciutats d'escultures inspirades en els personatges populars d'Esriu i en el món dels titelles que ell va concebre, a càrrec d'artistes catalans de relleu, i una tercera exposició "La Càbala i Esriu", que es podrà veure primer a la Casa de Cultura de Girona i després, al centre Arts Santa Mònica de Barcelona.

El 22 de gener Proa publicarà la biografia de l'escriptor *Esriu, transparent*, escrita per Agustí Pons. El biògraf obre la clau a la comprensió d'una obra literària complexa i ambiciosa i en la qual trobem una poderosa presència cabalística, ressons de la Bíblia, dels clàssics grecollatins i d'alguns dels més importants escriptors contemporanis.

■ LLACH-MARTÍ I POL

Durant vint anys (des del 1982 i fins a la mort del poeta), Lluís Llach i Miquel Martí i Pol van col·laborar estretament. El resultat de la seva col·laboració és ben conegut: quatre composicions llargues (*Ara mateix*, *Un pont de mar blava*, *Porrera*, *Germanies*) i unes quantes cançons de gran èxit. El que no és gens conegut és el rerefons d'aquest treball conjunt: la gran amistat que unia el poeta i el cantant i la manera com, a còpia de faxos, salvaven la distància i tiraven endavant la feina conjunta.

Amb el llibre *Estimat Miquel*, que publicarà Empúries el 21 de març, Lluís Llach ret homenatge a la memòria de Miquel Martí i Pol i treu a la llum els detalls d'una de les col·laboracions artístiques més decisives en la cultura catalana recent.

■ 'LLUNY DEL BROGIT MUNDÀ'

La jove Bathsheba Everdene hereta una enorme finca rural i decideix fer-se'n càrrec ella mateixa, sense cedir-ne el control a cap home. Bonica com és, ràpidament li surten pretendents: Gabriel Oak, que treballa com a capatàs a les seves ordres; William Boldwood, un granger pròsper (i avorrit) que se n'enamora amb una intensitat imprevisible, i el seductor sergent Francis Troy, expert en les arts de l'espasa i hàbil en les estratègies de

El racisme i la hipocresia vigent al més profund de la nostra personalitat fan de 'Llibertat!' encara una obra del tot actual

l'amor. I com que ella és rica i no li cal preocupar-se de res, Bathsheba tria amb el cor –i s'equivoca.

Lluny del brogit mundà, apareguda el 1874, va ser el primer gran èxit de Thomas Hardy (1840-1928), que tanmateix va haver d'encaixar dures crítiques pel fet que, en molts sentits, la novel·la era una atac a la sensibilitat dels lectors victorians, que hi van veure, sobretot, una dona forta i independent que de cap manera no estava disposada a sotmetre's a la voluntat d'un home, fos qui fos. Viena Edicions incorporarà la novel·la al "Cercle de Viena" a finals de febrer, en versió de Xavier Pàmies.

Del Hardy narrador teníem traduït a Proa, des del 1929, *Teresa dels Ubervilles*, en versió de C. A. Jordana, reeditada el 1979 per la mateixa editorial. I més recentment, el relat *El braç marcit* (Gregal Juvenil, 1988), en versió de Carme Manuel; la novel·la *Jude, l'obscur*, en traducció de Quim Monzó (Edicions 62, 1983) i *L'alcalde de Casterbridge*, en traducció de Lluís Comes i Arderiu (Columna, 1998).

■ LA POESIA DE BRODSKY

L'any 1987, el poeta Joseph Brodsky (Leningrad, URSS, 1940 - Nova York, 1996) fou guardonat amb el premi Nobel de Literatura, tant pels seus escrits en rus com en anglès, per una professió d'escriptor completa, imbuït de la claredat del pensament i d'intensitat poètica. Edicions de 1984 editarà en bilingüe la seva *Poesia completa*, traduïda de l'anglès i del rus per Judith Díaz. Serà a les llibreries el mes de febrer.

■ 'LLIBERTAT!', DE SANTIAGO RUSIÑOL

La tornada d'un indià procedent d'Amèrica al seu poble natal canviarà per sempre més les vides dels vilatans. Amb ell, arriba en Jaumet, un nen negre, que és adoptat per la població, en part com a mostra de la seva suposada

Santiago Rusiñol va enllestir l'obra de teatre *Llibertat!*, que es representarà al TNC, a València.

tolerància, en part com a atracció de fira. Mentre en Jaumet és un nen inofensiu, el poble s'omple la boca de paraules com fraternitat, progrés i llibertat, però quan en Jaumet es fa gran i li sorgeixen inquietuds i sentiments propis de l'edat, el que abans era un divertiment comença a ser vist com una amenaça.

Llibertat!, tot i no ser el text més conegut de Santiago Rusiñol, és una de les seves obres més ben valorades. Té el mèrit immens d'avançar-se al seu temps i de proposar, amb un esperit liberal, un debat que preval avui dia: el racisme i la profunda hipocresia que, a l'hora de la veritat, encara s'amaga sota els fonaments de la nostra mentalitat.

L'obra es representarà a la Sala Petita del TNC de l'11 d'abril al 2 de juny, sota la direcció de Josep Maria Mestres. És l'adaptació escènica d'una narració que l'autor va publicar el 1898.

L'autor se la va començar pensar a Sitges, però la va enllestir durant la seva estada al País Valencià. Rusiñol en va fer una lectura pública al Cercle de Belles Arts de València.

La comèdia es va estrenar primer en

versió italiana d'Alfredo Sainati, per la companyia italiana Vitaliani al Teatre Novetats la nit del 21 d'agost de 1901 i al cap de poques setmanes, l'11 d'octubre, Enric Borràs en va representar la versió original al Romea (Margarida Casacuberta, *Santiago Rusiñol i el teatre per dins*).

■ TERCER CENTENARI DE FRA JUNÍPER SERRA

La iniciativa privada porta endavant Juniper300, el principal eix de la commemoració del tercer centenari del naixement de Miquel Josep Serra i Ferrer, més conegut com el Pare Serra o fra Juníper Serra.

Va néixer el 24 de novembre de 1713 al petit poble mallorquí de Petra i morí el 28 d'agost de 1784 a Monterrey, Califòrnia (actuals Estats Units). Va partir, juntament amb d'altres monjos franciscans, el 1749, cap a la Nova Espanya (nom colonial de Mèxic). Ja no tornaria mai més a l'illa que el va veure néixer. Es convertí en el fundador de nombroses missions catòliques al territori de Califòrnia que, amb els anys, es convertiren en grans ciutats com Los Angeles, Sacramento, San Francisco, San Diego...

Als Estats Units és força venerat, no en va compta amb una estàtua al Capitoli –on només n'hi pot haver dues per a cada estat– com a personatge més il·lustre de la història d'aquell país.

Molt poc conegut als Països Catalans i a l'estat, ara la promoció Juniper300 –iniciativa formada per tres productors audiovisuals: La Perifèrica Produccions, Tresques Comunicació i Estudi de Disseny Guiradó i Giner– vol difondre la seva història a través de dos documentals, una pel·lícula i una exposició que es presentaran al llarg de l'any 2013.

Un dels documentals comptarà amb la participació en la producció de les televisions autonòmiques balear, IB3, i catalana, TV3.

■ "PER LA REVOLTA"

Revolta és un dels centres de divulgació cultural i pensament crític més actius de la ciutat de València. El proper 31 de gener es farà un concert en suport seu al Palau de Congressos, amb un cartell de luxe: Al Tall, Maria del Mar

Bonet, Carles Dénia i Joan Amèric. El concert "Per la revolta: Maria del Mar Bonet, Al Tall, Carles Dénia i Joan Amèric" serà especial per molts motius. No sols per la finalitat solidària de l'acte amb Ca Revolta, sinó perquè es podrà escoltar l'històric grup Al Tall a València, després que aquest ha anunciat el seu comiat. El cartell es completarà amb una cantant no menys carismàtica, la mallorquina Maria del Mar Bonet, qui per cert va signar amb el grup valencià un àlbum de referència, *Cançons de la nostra Mediterrània* (Ariola, 1982); un dels valors més inquiets i enlluernadors de l'actual música valenciana, el cantant Carles Dénia, i el cantautor Joan Amèric, que enguany, després d'un temps de silenci, ha publicat el disc *Directament* (Temps Record), gravat en directe a la cloenda del festival BarnaSants 2011.

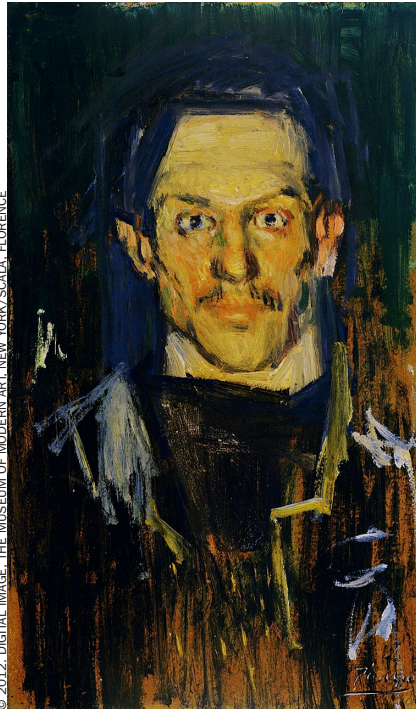
■ AUTORETRATS DE PICASSO

El proper 9 de març del 2013 se celebraran els 50 anys de la creació del Museu Picasso de Barcelona. Per aquest motiu, s'està treballant en diversos projectes que es presentaran en un seguit de mostres documentals, a través de les quals s'aprofundirà en la gènesi del centre, incidint en l'especial vincle entre la ciutat i el Museu i, de manera especial, en la relació intrínseca d'un grup de barcelonins, clau en els inicis de la institució.

L'exposició més destacada, "Jo Picasso. Autoretrats", es podrà visitar entre el 31 de maig i l'1 de setembre. Es presenta com la primera gran exposició monogràfica sobre l'autoretrat de l'artista.

El període temporal d'aquest gènere artístic abasta uns setanta-vuit anys, des de la seva infantesa (1894) fins a poc abans de la seva mort (1972). L'autoretrat serví a Picasso per a diferents objectius: en uns deixà testimoni de fets biogràfics; en d'altres projectà pensaments, dèries o divertiments i, gairebé en tots, emprà el propi rostre com a laboratori de les més diverses experimentacions formals. Són obres executades a partir de diferents tècniques, sobretot l'oli, el dibuix i el gravat.

El recorregut expositiu desplegarà aquestes diferents fases i conceptes.

Autoretrat de Picasso, del 1901. Oli sobre cartó muntat sobre fusta, del Museum of Modern Art (MoMA), de Nova York.

Cronològicament, el gruix de l'autoretrat picassà es tanca l'any 1907, el mateix en què pinta *Les demoiselles d'Avignon*. Fins llavors ja havia realitzat bona part dels seus autoretrats, la majoria de tall clàssic. A partir d'aquest moment la producció decreix i en endavant esdevé un gènere gairebé complementari. Aquest segon període presenta una gran discontinuïtat cronològica amb notables manifestacions puntuals. Tot i això, es produiran també sèries d'especial intensitat, per exemple, al voltant del l'any 1917, a finals de la dècada dels seixanta o l'any 1972.

■ GEORGES MÉLIÈS. LA MÀGIA DEL CINEMA

Seguint la tradició de programar exposicions de temàtica cinematogràfica, l'Obra Social "la Caixa" presenta, del 5 d'abril al 30 de juny, l'exposició "Georges Méliès. La màgia del cinema", una mostra que recorre l'obra de qui ha estat considerat el primer mag del cinema, Georges Méliès.

L'exposició presenta la diversitat de l'obra del cineasta i el seu valor en l'evolució de la història del cinema, que recentment ha tornat a sortir a la llum gràcies al film en 3D de Mar-

tin Scorsese *La invenció de Hugo* (2011).

D'on ve Méliès? Com va forjar el seu extraordinari univers? Quines eren les seves fonts d'inspiració? L'exposició explica per primera vegada les arrels culturals, estètiques i tècniques de Méliès i demostra que els orígens del món mèlièsia se situen als mateixos orígens del cinema: ombres animades, llanterna màgica, fantasmagoria, cronofotografia, il·lusionisme, màgia i fantasia.

Els visitants viatjaran al món estrany, agitat i animat d'un dels creadors més importants de la història del cinema, i assistiran al naixement d'aquest nou art. Marcaran el ritme de la mostra projeccions, aparells en funcionament i objectes únics, com ara la primera càmera de Méliès o el vestuari original de *Viatge a la Lluna*. Una gran part dels objectes presents a l'exposició pertanyen a la Cinémathèque Française. Fundada el 1936, posseeix la col·lecció mundial més important de dibuixos, pel·lícules, aparells cinematogràfics, vestuaris i objectes de Georges Méliès, com també un extens i valuós fons d'objectes i imatges relacionats amb l'inici del cinema.

■ 'LA BATALLA DE TETUAN', DE FORTUNY

Amb motiu del 175è aniversari del naixement del pintor Marià Fortuny (1838-1874) el MNAC organitzarà una exposició al voltant de *La batalla de Tetuan*, una de les seves produccions més emblemàtiques i, alhora, una de les peces més admirades de la col·lecció del museu.

L'exposició, que es podrà veure a partir de l'abril i fins el setembre, explorarà la dimensió artística, documental i també sentimental d'una enorme fascinació.

"La batalla de Tetuan" proposarà un recorregut complet per diversos aspectes de la pintura que Fortuny va realitzar a Roma entre 1862 i 1864, i que va deixar inacabada. Es posarà l'atenció en el procés de creació de l'obra i en el context històric en el qual naix, coincidint amb el seu primer viatge al Marroc.

**Lluís Bonada
Miquel Payeras**